

LOGICA
M A R C I N A
ŚMIGLECKIEGO

w p r o w a d z e n i e
przełgąd zagadnień
antologia tekstów

LOGICA
M A R C I N A
ŚMIGLECKIEGO

w p r o w a d z e n i e
przeгляд zagadnień
antologia tekstów

Opracowali

Roman Darowski SJ i Franciszek Bargieł SJ

Akademia Ignatianum w Krakowie
Wydawnictwo WAM

Kraków 2016

Spis treści

<i>Logica</i> Martini Smigleccii – <i>Logic</i> , by Martin Śmiglecki – <i>Summary</i>	7
Przedmowa	11
Bibliografia	15
WPROWADZENIE	25
Podstawowe dane biograficzne Marcina Śmigleckiego	27
Rękopis wykładów logiki	32
<i>La logique</i> de Marcin Śmiglecki – <i>Résumé</i>	39
<i>Logika</i> w oczach cenzorów	41
Wstępna charakterystyka <i>Logiki</i> z 1618 r.	46
<i>Logika</i> Marcina Śmigleckiego od strony formalnej – jej rozmiar i układ	48
Wykaz istniejących przekładów fragmentów <i>Logiki</i>	52
Trudności terminologiczne	53
Łacińskie tytuły dysputacji oraz ich polski przekład	56
Podsumowanie i wnioski końcowe	57
PRZEGLĄD TREŚCI <i>LOGIKI</i>	63
Dysputacja I <i>O bycie myślnym</i>	65
Dysputacja II <i>O logice w ogólności</i>	70
Dysputacja III <i>O pierwszej czynności umysłu, czyli o pojęciowaniu</i>	75
Dysputacja IV <i>O naturach ogólnych</i>	81
Dysputacja V <i>O pięciu powszechnikach</i>	87
Dysputacja VI <i>O wieloznaczności, analogii, jednoznaczności</i>	95
Dysputacja VII <i>O kategoriach w ogólności</i>	99
Dysputacja VIII <i>O substancji</i>	103
Dysputacja IX <i>Kategoria ilości</i>	108
Dysputacja X <i>O stosunku (odnośni, relacji)</i>	114
Dysputacja XI <i>O jakości i sześciu pozostałych kategoriach</i>	126
Dysputacja XII <i>O drugiej czynności umysłu, to jest o sądzie (zdaniu)</i>	130

Dysputacja XIII <i>O trzeciej czynności umyśłu nazywanej rozumowaniem</i>	139
Dysputacja XIV <i>O dowodzeniu-uzasadnianiu</i>	148
Dysputacja XV <i>O gatunkach dowodzenia</i>	153
Dysputacja XVI <i>O wiedzy naukowej – o nauce</i>	159
Dysputacja XVII <i>O wiedzy-nauce zupełnej-całościowej (scientia totalis)</i>	169
Dysputacja XVIII <i>O określeniu-definicji</i>	173
MARCIN ŚMIGLECKI	
ANTOLOGIA TEKSTÓW Z LOGIKI	179
<i>O bycie myślnym</i>	185
<i>O logice w ogólności</i>	210
<i>Czy logika jest teoretyczna czy praktyczna?</i>	219
<i>Marcin Śmiglecki i prawda jako przedmiot logiki</i>	247
<i>O kategoriach w ogólności</i>	264
<i>O nauce</i>	291

Reprodukcje portretów Marcina Śmigleckiego zostały zamieszczone w następujących książkach:

- L. Piechnik, *Początki Akademii Wileńskiej, 1570-1599*, Rzym 1984, ilustracja 16.
- *Encyklopedia wiedzy o jezuitach na ziemiach Polski i Litwy, 1564-1995*, Kraków 1996, s. 676.
- R. Darowski, *Filozofia w szkołach jezuickich w Polsce w XVI wieku*, Kraków 1994, ilustracja nr 4 między stroną 244 a 245 (wklejka). – Skan strony tytułowej rękopiśmiennych wykładów logiki Śmigleckiego – tamże, ilustracja nr 5 (wklejka).